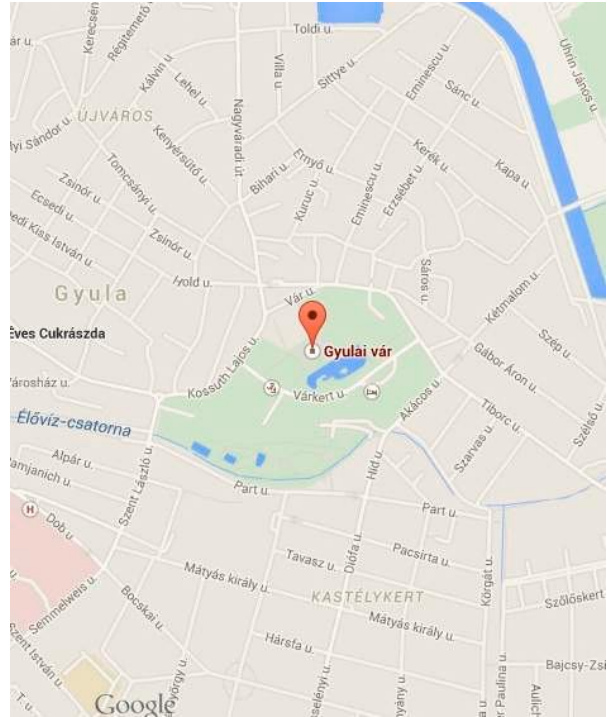

Gyula

2006.-ban a Magyarország megkerülő túrán jártunk erre....
Autóval, motorral is könnyen megközelíthető.
Gyulai vár címe, GPS koordinátája:

Gyulai Vár 5700 Gyula Várkert
GPS koordináta
É: 46,64489
K: 21,28550

2014-ben a belépő 1500ft

Infó a varak.hu oldalról:

A szabályos alaprajzú, belsejtornyos vár az eredetileg mocsaras-lápos területen, a Fehér-Körös árterületén, egy alig kiemelkedő hosszúknás szigeten épült. A vár legkorábbi részei a négyzet alaprajzú öregtorony és a város felőli rövidebb oldalon lévő palota, melyeket feltehetően az itt birtokos Losonczy család építtetett a XIV. század végén. Ezek védelmét árok, palánk és az övező mocsaras terület szolgálta. A XV század első felében 1430 körül Maróthy János, majd 1435-ben bekövetkezett halála után fia, László által megkezdett, illetve folytatott építkezések során emelték az udvart körülvevő téglalap alaprajzú magas, zárt téglafalát. A vár körülzárta téglafalát csak a falkorona alatt látható néhány kisebb lőrés szakította meg, de ezek sem az ágyúk részére készültek. Ebben az időben bővítették a palotának a torony felé eső szárnyát is, ahol 1445. június 5-én az egri püspök helytartója, Miklós tripoliszi püspök által felszentelt kápolna állt. A várat ekkor már 6 m széles falszoros vette körül két négyzet alaprajzú bástyával erősített külső védőfállal.

Brandenburgi György 1529-ben a török közeledtének hírére kettős palánkkal vette körül a várat, majd 1560-ban Kerecsényi László tervezte meg további erősítését. Ennek alapján a 9 bástyás palánk helyett 6 bástyás új palánkot akart építtetni négy sarok és két középső bástyával. Bár e munkálatokhoz hat vármegye adóját és erejét kötötte le, kivitelezéséhez még ez is kevésnek bizonyult. Időhiány miatt a Paolo Mirandola olasz hadmérnök terve szerinti huszárvárat sem tudta megépíttetni, és így csak a régit erősítette meg. Átalakították a várat, a régi szűk kaput befalazták és a várfal délnyugati oldalán nyitottak új bejáratot, míg a bástyákon az ágyúk részére fedett állásokat alakítottak ki.

A helység 1232-1313 között keletkezett. II. Endre király ugyanis az ekkor még lakatlan vidéket 1230-ban Ugrin esztergomi érsek testvérének adományozta, a Csák nemzetségből származó Miklós csanádi, majd későbbi bihari főispánnak.

A helységet egy 1313-ban kelt oklevél említi "Julamonostora circa albam fluvium Crys" alakban, majd az 1332-37. évi pápai tizedjegyzékben már "Gula" néven szerepelt.

Zsigmond királytól 1387-ben nyerte adományként Losonczy László erdélyi vajda, kinek halála után az uradalmat fia örökölte. A Losonczy család tagjai 1393. október 13-án osztályt tartottak és a gyulai birtokot Dezső fia László fia János kapta. Losonczy János 1398-ban a pápához intézett kérelmében gyulai és Várad egyházmegyei bárónak

mondja magát. Losonczi János magtalan halála után a koronára szállt birtokot Zsigmond 1400. november 5-én kelt oklevelével Maróthy János macsói bánnak adományozta, akit 1404-ben iktattak be. A vár első várnagya Vízközi Benedek és András mesterek az 1405. október 6-i oklevelben szerepelnek, ennek ellenére Zsigmond királynak még az ez évben kiadott megerősítő oklevelében a várat nem említik. Az 1438. évi kimutatás a Zsigmond király által adományozott várakról a gyulai várat nem említi, mégis a vár 1445. június 9-én már készen állhatott, amikor kápolnájának felszentelésére került sor.

A Maróthyak 1476.-ban bekövetkezett magtalan kihaltával a hatalmas uradalom a koronára szállt, Mátyás király 1482-ben fiának Korvin Jánosnak, Békés vármegye örökös főispánjának adományozta. Az új birtokos feleségével, Frangepán Beatrixsal 1493 után gyakran tartózkodott ebben a várban és a hagyomány szerint családi ékszereit is itt őrizték. Korvin János halála után a vár uradalmával együtt özvegyének, Beatrixnak tulajdonába került. Török András várnagy azonban 12000 forint követelése fejében a várat lefoglalta és csak 1506-ban adta át tulajdonosának, amikor az a tartozást kifizette.

Beatrix 1509-ben Brandenburi György örgrófhhoz ment feleségül és esküvőjük is a várban tartották. Beatrix még ebben az évben meghalt, így minden birtokát a gyulai várra együtt az örgróf örökölte.

A kettős királyság idején e vidék János király, Gyula vára viszont Ferdinánd pártján állt. Ezért János király azzal a feltétellel adományozta 1529-ben Gyulavarsándi Czibak Imre váradi püspöknek, hogy azt foglalja el. Az egy évi ostromgyűrű után 1530. március 16-án sikerült is, amikor a várnagyok a várat átadták, amely így ismét magyar főúr kezébe került. Czibak halála után 1534-ben testvére Ferenc birtoka lett, kinek özvegyétől 1552-ben Ferdinánd király szerezte meg az akkor már elhanyagolt állapotban lévő várat.

A gyulai várat 1553. október elején egy török csapat akarta elfoglalni, de az őrség sikeresen verte vissza a támadókat.

Amikor 1560-ban kányaföldi báró Kerecsényi Lászlót nevezték ki a gyulai vár kapitányává, az erődítmények igen rossz állapotban voltak, ezért azonnal megtervezte azok újjáépítését, korszerűsítését. A munkálatokat Paolo Mirandola vezette és Verancsics állítása szerint 1561-ben négy-ötezer ember dolgozott a helyreállításon. 1564. nyarán a huszárvár kivételével már készen voltak a munkálatokkal.

A török ostroma nem sokáig várattott magára, mert 1566. júliusában Pertaf pasa egyesek szerint 70000, Evlija Cselebi szerint 80000, a költő Zrínyi Miklós szerint 32000 emberből álló sereggel záratta körül a várat és 40 ágyúval intézett támadást ellene. A vár ostroma 9 hétig tartott, és miután segítség nem érkezett, a víz. Az élelem is elfogyott, szabad elvonulás feltétele mellett az őrség megadta magát. A török azonban a megállapodást nem tartotta be és az elvonulókat megtámadta, Kerecsényit elfogta s rabságba hurcolta, ahol később meghalt.

A vár elfoglalása után a török azonnal megkezdte a sérült falak kijavítását, melyet ezután is jó karban tartottak. A török 128 évig birtokolta a várat, és csak 1695. január 18-án sikerült Mehmet pasától visszafoglalni a Heister tábornok vezette egyesített seregeknek. A várban ekkor 200 német, 250 hajdú, és 50 huszár őrséget hagytak Nothagel János kapitány vezetésével. A hadvezetés ugyan igyekezett a várat kijavítani és megfelelően felszerelni, de pénzhiány miatt ez nem sikerült.

II. Rákóczi Ferenc szabadságharca idején a Károlyi Sándor tábornok vezette kuruc csapatok 1705. május 31-én körülzárták a várat, de 24 napi eredménytelen ostrom után elvonultak.

Gyula vára, amely ezután elvesztette hadi jelentőségét, 1720-ig az aradi várparancsnokhoz tartozott és ekkor Harruckern János György udvari tanácsos vette meg 24000 forintért, majd a gróf Wenckheim és a gróf Almásy családok birtoka lett. Később még gazdasági célokra is igénybe vették a még használható épületrészeket, amely 1904-től végleg lakatlanná vált.